

000920-1

Ve Vesmíru se objevila neobyčejně zpozdilá polemika proti samému pořádání konference či sympozia o účelu a účelovosti v přírodě. Redukcionisté mezi přírodovědci jsou dnes snad nejneprůstřednějšími obhájci a zastánci kauzality a vůbec metafyziky. Od dob Aristotelových (přinejmenším) se účelovost přisuzuje živým bytostem, životu, životní pochodům. A tak je pochopitelné, že mechanistický (později všelijak vylepšovaný, ale nadále redukcionistický) způsob výkladu zápasil proti myšlence účelovosti především v biologii. Dnes ovšem se nelze na tuto rovinu omezovat, protože vznik účelů a účelovosti ve světě živých bytostí je třeba také „vědecky“ objasnit – a to po mém soudu nepůjde, pokud nebudeme schopni nějaké předpoklady vzniku a dalšímu vzestupu účelovosti připustit i na úrovni předživého. Názorněji řečeno: vznik života nelze vysvětlit bojem o život, takže zbývá jen náhoda. Vysvětlovat vznik života náhodou (náhodami, nesčíslným množstvím náhod!) však nevypadá moc vědecky. Mám za to, že tak, jako v biologii nelze pomíjet nejrůznější tropismy, musíme předpokládat jistý typ tropismu (tropismů) také v říši předživého.

(Praha, 000920-1.)